הִלְכוֹת בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר סִימָן נה

י [פ]**אִם נַעַר אֶחָד נוֹלַד בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה לַאֲדָר רִאשׁוֹן מִשָּׁנָה מְעֻבֶּרֶת, וְנַעַר אֶחָד נוֹלַד בַּאֲדָר שֵׁנִי בְּאֶחָד בּוֹ, וּשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה** (מג) **אֵינָהּ** (יא) [יא] **מְעֻבֶּרֶת, אוֹתוֹ שֶׁנּוֹלַד בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה לַאֲדָר הָרִאשׁוֹן צָרִיךְ לְהַמְתִּין** (מד) **עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה לַאֲדָר בִּשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לִהְיוֹת בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְאוֹתוֹ שֶׁנּוֹלַד אַחֲרָיו בְּאֶחָד בַּאֲדָר הַשֵּׁנִי יִהְיֶה בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ אֶחָד בַּאֲדָר שֶׁל שְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.** הַגָּהּ: וּמִי שֶׁנּוֹלַד בַּאֲדָר וְנַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בִּשְׁנַת הָעִבּוּר, (מה) אֵינוֹ נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד אֲדָר הַשֵּׁנִי (תשובת מהר"י מינץ סימן ט'): **יא** [צ]**עֲבַרְיָן שֶׁעָבַר עַל גְּזֵרַת הַצִּבּוּר** (מו) **אוֹ שֶׁעָבַר עֲבֵרָה, אִם** (מז) **לֹא נִדּוּהוּ נִמְנֶה לְמִנְיַן עֲשָׂרָה: יב** * [ק]**מְנֻדֶּה,** * **אֵין** (יג) **מְצָרְפִין אוֹתוֹ לְכָל דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ עֲשָׂרָה,** [ר]**אֲבָל מֻתָּר לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁהוּא שָׁם, אֶלָּא אִם כֵּן פֵּרְשׁוּ לְהַחְמִיר עָלָיו בְּכָךְ: יג** [ש]**צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ** (מח) **כָּל הָעֲשָׂרָה בְּמָקוֹם** (יג) (מט) **אֶחָד וּשְׁלִיחַ צִבּוּר עִמָּהֶם, וְהָעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַפֶּתַח מִן הָאֲגַף וְלַחוּץ,**

פ הָאָגוּר (בְּחִדּוּשָׁיו) [בְּחִידוֹתָיו] (שבסוף הספר) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב המרדכי) מַהֲהִיא דְּעָרְכִין דַּף ל"א (ע"ב). צ סֵפֶר הַמַּנְהִיג סִימָן ע"ט בְּשֵׁם רַשִׁ"י (ספר האורה חלק ב' סי' קל). ק שָׁם בְּשֵׁם רַשִׁ"י (שם) וּתְשׁוּבַת הָרִיבָ"ש (סי' קעב). ר רִיבָ"ש בִּתְשׁוּבָה אַחֶרֶת (סי' שעא). ש פְּסָחִים פ"ה (ע"ב).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַיטַב. וּבְבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק"ו) כָּתַב גַּם כֵּן לְהַחְמִיר כְּהַטַּ"ז, וְיֵשׁ לְעוֹרְרוֹ שֶׁיִּהְיֶה עַל כָּל פָּנִים מִתְנַמְנֵם. וְכָתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ"ז סִימָן (קמ"א) [רמ"א] (סי' א' שיב) שֶׁאִם הִתְפַּלְּלוּ עֲשָׂרָה כָּל אֶחָד בְּיָחִיד (וְלָאו דַּוְקָא כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, אֶלָּא שֶׁלֹּא נִצְטָרְפוּ, רַק מִקְצָת הִתְפַּלְּלוּ לְבַד וּמִקְצָת לְבַד), פָּרַח מִנַּיְיהוּ קַדִּישׁ וּקְדֻשָּׁה. וְאַף עַל גַּב שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עֲשָׂרָה יַחַד, אֵינָם יְכוֹלִים לַחֲזֹר וּלְהִתְפַּלֵּל, וְאִם הִתְפַּלְּלוּ הָוֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה. רַק הֵיכָא דְּאִיכָּא מִי שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל, יִתְפַּלֵּל הוּא וְהֵם עוֹנִין אָמֵן אַחֲרָיו כו', הַמָּגֵן אַבְרָהָם הֱבִיאוֹ בִּקְצָרָה בְּסִימָן ס"ט (סק"ד), וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַב דְּאִי לֵיכָּא שִׁשָּׁה שֶׁלֹּא הִתְפַּלְּלוּ, לֹא יִתְפַּלֵּל שְׁלִיחַ צִבּוּר בְּלַחַשׁ כו', וְעַיֵּן בַּעֲטֶרֶת זְקֵנִים שָׁם (ס"א) בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב יוֹשֶׁע ז"ל: **י [יא] מְעֻבֶּרֶת.** עַיֵּן בַּאֵר הַיטַב. וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַשְּׁבוּת יַעֲקֹב כֵּן כָּתַב בִּמְעִיל צְדָקָה סִימָן כ"א. וּבְקָרְבַּן הָעֵדָה רֵישׁ פֶּרֶק קַמָּא דִּמְגִלָּה (ה"ה שירי קרבן ד"ה הדא) שָׁם הוֹכִיחַ דְּאִם נוֹלַד בְּשָׁנָה פְּשׁוּטָה, אֵינוֹ נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד אֲדָר שֵׁנִי, וְהוּא כְּדִבְרֵי הָרַמָ"א וּפְרִי חָדָשׁ כָּאן שֶׁחוֹלֵק עַל מַהֲרַ"ש הַלֵּוִי (או"ח סי' טז), וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם חֵלֶק אֶבֶן הָעֶזֶר סִימָן נ"ט, וְעַיֵּן בַּלְּבוּשׁ וּבְאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן תרפ"ה (לבוש ס"א ואליה רבה סק"ח) וּבְיַד אֶפְרַיִם סִימָן תקס"ח (ס"ז). וְכָתַב בִּתְשׁוּבַת בַּ"ח סִימָן קמ"ה שֶׁאִם נוֹלַד בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְהָיְתָה חֲסֵרָה וְעַכְשָׁו הַשָּׁנָה שְׁלֵמָה, לֵית לָן בָּה. וְכָתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) דְּאִם בְּשָׁנָה שֶׁנּוֹלַד הָיָה כִּסְלֵו חָסֵר וְלֹא הָיָה רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת רַק יוֹם אֶחָד, וְעַכְשָׁו כִּסְלֵו מָלֵא וְיֵשׁ שְׁנֵי יָמִים רֹאשׁ חֹדֶשׁ, מִכָּל מָקוֹם נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת. וְאֵלִיָּה רַבָּה כָּתַב דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נֶחְשָׁב יוֹם שְׁלֹשִׁים דְּחֹדֶשׁ הָעָבָר, יֵשׁ לוֹמַר דְּלֹא נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד יוֹם שֵׁנִי דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְיֵשׁ לְחַלֵּק קְצָת. וְעַיֵּן בְּאֶבֶן הָעֶזֶר סִימָן קכ"ו (ס"ו). וְעַיֵּן

בַּאֵר הַיטַב

צָרִיךְ לְהַמְתִּין. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט): **י** (יא) **מְעֻבֶּרֶת.** כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) לָאו דַּוְקָא אֶלָּא הוּא הַדִּין אִם שְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְעֻבֶּרֶת, אוֹתוֹ שֶׁנּוֹלַד בַּאֲדָר רִאשׁוֹן נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בַּאֲדָר הַשֵּׁנִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּהַגָּ"ה עַיֵּן שָׁם. וְלֹא עִיֵּן בִּמְקוֹר הַדִּין, דְּהַגָּהַת רַמָ"א הִיא מִתְּשׁוּבַת מַהֲרַ"י מִינְץ סִימָן ט' דְּכָתַב בִּפְשִׁיטוּת וּפָסַק דְּאַף אִם הַנּוֹלָד בְּשָׁנָה מְעֻבֶּרֶת בַּאֲדָר רִאשׁוֹן וְנַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּשָׁנָה פְּשׁוּטָה, הוּא נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה אַחַר מִי שֶׁנּוֹלַד בַּאֲדָר שֵׁנִי, וְכֵן מִי שֶׁנּוֹלַד בַּאֲדָר בְּשָׁנָה פְּשׁוּטָה, וְנַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בִּשְׁנַת הָעִבּוּר, אֵינוֹ נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד אֲדָר שֵׁנִי. מִכָּל מָקוֹם כָּתַב בְּזֶה הַלָּשׁוֹן וְנִרְאָה לִי פָּשׁוּט בְּמִי שֶׁנּוֹלַד בִּשְׁנַת הָעִבּוּר בַּאֲדָר רִאשׁוֹן, וְאַחַר נוֹלַד בַּאֲדָר שֵׁנִי, וּבִשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הָיָה גַּם כֵּן עִבּוּר, אָז וַדַּאי הָיֵינוּ אוֹמְרִים הַנּוֹלָד בָּרִאשׁוֹן יִהְיֶה בַּר מִצְוָה בַּאֲדָר רִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי בַּאֲדָר שֵׁנִי, הַאי בְּדִידֵיהּ וְהַאי בְּדִידֵיהּ. תְּשׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א' סִימָן ט'. וְכֵן הַמִּנְהָג פָּשׁוּט אֵצֶל כָּל בַּעֲלֵי הַהוֹרָאָה, וְכֵן הִסְכִּים לַהֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב דָּוִד אוֹפְּנְהַיִם זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה, דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם. וְכֵן כָּתַב הָאֵלִיָּה זוּטָא (סק"ה) וְכֵן פָּסַק הַפְּרִי חָדָשׁ עַיֵּן שָׁם. עוֹד כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) מִי שֶׁנּוֹלַד בְּיוֹם א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו, וּכְשֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה חֶשְׁוָן חָסֵר, וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו אֵינוֹ אֶלָּא יוֹם אֶחָד, לֹא נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ, דְּהָא עֲדַיִן לֹא מָלְאָה לוֹ שָׁנָה, עַד שֶׁיַּעַבְרוּ כ"ט יוֹם מֵחֶשְׁוָן, דְּבָעִינַן י"ג שָׁנִים שְׁלֵמוֹת עַיֵּן שָׁם. גַּם זֶה גָּרַם שֶׁלֹּא עִיֵּן שָׁם בַּתְּשׁוּבָה, כִּי שָׁם בַּאֵר דִּין זֶה לְהָדְיָא עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סִימָן תקס"ח סָעִיף (ו') [ז] (ס"ק ט"ז) לְעִנְיַן יָאר צַיְיט. וְעַיֵּן טַ"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סוֹף סִימָן ש"ו (סק"ח): **יב** (יג) **מְצָרְפִין.** דַּוְקָא אִם נִתְנַדָּה מֵחֲמַת עֲבֵרָה, אֲבָל אִם נִתְנַדָּה מֵחֲמַת מָמוֹן, מֻתָּר לְצָרֵף לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בש"ך ביו"ד) בְּסִימָן של"ד סָעִיף קָטָן ג' וְסָעִיף קָטָן י' עַיֵּן שָׁם. וּפְרִי חָדָשׁ פָּסַק דַּאֲפִלּוּ עַל עִסְקֵי מָמוֹן לֹא הָיוּ מְצָרְפִין אוֹתוֹ לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה עַיֵּן שָׁם: **יג** (יג) **אֶחָד.** הָיוּ תִּשְׁעָה בַּבַּיִת וְאֶחָד תּוֹךְ הַסֻּכָּה בָּחָג, מִצְטָרְפִין. מַהֲרִיקַ"ש (ערך לחם סי"ח). וּפְרִי חָדָשׁ חוֹלֵק עָלָיו.

בֵּאוּר הֲלָכָה

כְּדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), דְּדִבְרֵי מַהֲרִי"ל (סי' קו) אֵינָם רַק לְמַאן דְּאָמַר דְּקָטָן הַמֻּטָּל בַּעֲרִיסָה מִצְטָרֵף, אֲבָל לְפִי מַה דְּקַיְימָא לָן דְּקָטָן הַמֻּטָּל בַּעֲרִיסָה אֵינוֹ מִצְטָרֵף, חֵרֵשׁ וְשׁוֹטֶה לֹא עֲדִיפִי מִקָּטָן הַמֻּטָּל בַּעֲרִיסָה, **וְאִם כֵּן פָּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין לִתְפִלָּה אֵינָם יְכוֹלִים לְצָרְפָם אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת הַדְּחָק. וְדַע עוֹד, דְּהוּא הַדִּין אִם הָיָה פִּקֵּחַ בַּתּוֹלָדָה אֶלָּא שֶׁאַחַר כָּךְ נַעֲשָׂה חֵרֵשׁ שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, גַּם כֵּן בִּכְלַל שׁוֹטֶה יֵחָשֵׁב** [פְּרִי מְגָדִים בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן א' בְּשִׂפְתֵי דַּעַת סָעִיף קָטָן כ"ב]. **וּמִי שֶׁהוּא עִתִּים חָלִים וְעִתִּים שׁוֹטֶה, בְּעֵת שֶׁהוּא חָלִים הֲרֵי הוּא כְּפִקֵּחַ לְכָל דְּבָרָיו** [חֹשֶׁן מִשְׁפָּט בְּסִימָן ל"ה סָעִיף ט']:

יב * **מְנֻדֶּה וְכוּ'. וְאִם הָיָה שֶׁלֹּא בִּשְׁבִיל עֲבֵרָה רַק בִּשְׁבִיל מָמוֹן, מֻתָּר לְהִצְטָרֵף עִמּוֹ לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה [בֵּית יוֹסֵף** (ד"ה כתוב בספר המנהיג) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א וְכֵן מַשְׁמַע בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק"ו) וְאֵלִיָּה זוּטָא (סק"ו), **דְּלֹא כִּפְרִי חָדָשׁ,** וְכֵן מַשְׁמַע בִּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"י)]. **וְאִם הָיָה מֵחֲמַת שֶׁעָבַר עַל גְּזֵרַת הַצִּבּוּר, גַּם הַבֵּית יוֹסֵף מוֹדֶה** עַיֵּן שָׁם:

* **אֵין מְצָרְפִין וְכוּ'. עַיֵּן בְּטַ"ז** בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן של"ד סָעִיף קָטָן ב' **דְּדַוְקָא אִם פֵּרְשׁוּ אָז שֶׁלֹּא יִצְטָרֵף, אֲבָל מִלְּשׁוֹן הַפּוֹסְקִים לֹא מַשְׁמַע כֵּן,** עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (שם) וּבְבֵאוּר הַגְּרָ"א. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּסֵפֶר שֵׁבֶט יְהוּדָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן של"ד שֶׁגַּם הוּא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֶחָד. לָאו דַּוְקָא יוֹם, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁנִּכְנַס תְּחִלַּת הַיּוֹם מִשְּׁנַת אַרְבַּע עֶשְׂרֵה, וַאֲפִלּוּ שָׁעָה אַחַת וַאֲפִלּוּ רֶגַע אַחַת, סַגִּי. וַאֲפִלּוּ נוֹלַד בְּסוֹף יוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כֵּיוָן שֶׁעֲדַיִן הוּא וַדַּאי יוֹם, נַעֲשָׂה בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּתְחִלַּת לֵיל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁנַת אַרְבַּע עֶשְׂרֵה [אַחֲרוֹנִים]. וְאִם הָיָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת בְּעֵת הַלֵּדָה, (לט) דָּיְינִינַן לֵיהּ לְסָפֵק וְאָזְלִינַן לְחֻמְרָא בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא: **י** (מג) **אֵינָהּ מְעֻבֶּרֶת.** אֲבָל אִם בִּשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הָיָה גַּם כֵּן עִבּוּר, אָז בְּוַדַּאי הָיֵינוּ אוֹמְרִים הַנּוֹלָד בָּרִאשׁוֹן יִהְיֶה בַּר מִצְוָה בַּאֲדָר רִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי בַּאֲדָר שֵׁנִי [הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"י)]: (מד) **עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה לַאֲדָר.** דְּמַהוּ דְּתֵימָא שֶׁיֵּחָשֵׁב הָאֲדָר הָרִאשׁוֹן שֶׁנּוֹלַד בּוֹ בִּמְקוֹם שְׁבָט, וְכֵיוָן שֶׁיַּגִּיעַ עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בִּשְׁבָט בִּשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה יִהְיֶה נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה, קָמַשְׁמַע לָן דְּלֹא אָמְרִינַן כֵּן: (מה) **אֵינוֹ נַעֲשָׂה.** אַף עַל גַּב דִּכְבָר כָּתַב הַמְּחַבֵּר סָעִיף ט' דְּחֹדֶשׁ הָעִבּוּר בִּכְלָל, מִכָּל מָקוֹם הֲוָה אֲמִינָא דַּוְקָא בְּנוֹלַד בְּחֹדֶשׁ אַחַר, כְּגוֹן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן, וּשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְעֻבֶּרֶת, אֵין נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן, אֲבָל נוֹלַד בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר, הֲוָה אֲמִינָא דְּנַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר רִאשׁוֹן, קָמַשְׁמַע לָן דַּאֲדָר רִאשׁוֹן לֹא נִקְרָא אֲדָר, (מ) אֶלָּא חֹדֶשׁ הָעִבּוּר מִקְּרֵי, שֶׁהֲרֵי אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה בַּאֲדָר רִאשׁוֹן, וַאֲנָן בָּעִינַן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים שְׁלֵמִים. מִי שֶׁנּוֹלַד בְּיוֹם רִאשׁוֹן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו וְהָיוּ אָז שְׁנֵי יָמִים רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וּבִשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הָיָה חֶשְׁוָן חָסֵר וְכִסְלֵו אֵינוֹ אֶלָּא יוֹם אֶחָד רֹאשׁ חֹדֶשׁ, אַף עַל פִּי כֵן (מא) אֵינוֹ נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו. וּמִי שֶׁנּוֹלַד בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו וְלֹא הָיָה רַק יוֹם אֶחָד רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וּבִשְׁנַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הָיוּ שְׁנֵי יָמִים רֹאשׁ חֹדֶשׁ, (מג) נַעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ: **יא** (מו) **אוֹ שֶׁעָבַר עֲבֵרָה.** כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ד) דַּוְקָא עֲבֵרָה שֶׁעָבַר לְתֵאָבוֹן, אֲבָל לְהַכְעִיס אֲפִלּוּ בְּדָבָר אֶחָד, אוֹ שֶׁהוּא מוּמָר לַעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים אוֹ לְחַלֵּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא, דִּינוֹ כְּעַכּוּ"ם וְאֵינוֹ מִצְטָרֵף: (מז) **לֹא נִדּוּהוּ.** אֲפִלּוּ (מג) עֲבֵרָה שֶׁחַיָּב עָלֶיהָ מִיתָה, וְהַטַּעַם, דִּכְתִיב בְּעָכָן 'חָטָא יִשְׂרָאֵל' (יהושע ז יא), אַף עַל פִּי שֶׁחָטָא יִשְׂרָאֵל הוּא וּבִקְדֻשָּׁתֵיהּ קָאֵי. וְכַת הַנִּקְרָא קָרָאִים, (מד) אֵינָם מִצְטָרְפִין לַעֲשָׂרָה, שֶׁאֵינָם מוֹדִים בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, א]וְכָל מִי שֶׁהוּא (מה) כֹּפֵר בְּתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה אֵין מִצְטָרֵף לְכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה: **יג** (מח) **כָּל הָעֲשָׂרָה.** וַאֲפִלּוּ אִם אֵינָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ, כֵּיוָן שֶׁהֵם בְּבַיִת אֶחָד [אַחֲרוֹנִים], אֲבָל אִם מִקְצָתָם בְּחֶדֶר זֶה וּמִקְצָתָם בְּחֶדֶר אַחֵר, אֵינָם מִצְטָרְפִין אַף עַל פִּי שֶׁהַפֶּתַח פָּתוּחַ בֵּינֵיהֶם, (מו) מִשּׁוּם דְּאֵין שָׁם פִּרְצָה, וְהַפֶּתַח גּוּפָא כִּמְחִיצָה חֲשׁוּבָה וְהָוֵי לֵיהּ שְׁנֵי בָּתִּים, (מז) וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין דֶּלֶת בֵּינֵיהֶם, כָּל שֶׁהֵם בִּשְׁנֵי רְשֻׁיּוֹת וְאֵין רוֹאִין זֶה אֶת זֶה, אֵין מִצְטָרְפִין. ב]וְיֵשׁ (מח) מַחְמִירִין אֲפִלּוּ בְּרוֹאִין: (מט) **אֶחָד.** ג]הָיוּ תִּשְׁעָה בַּבַּיִת וְאֶחָד בַּסֻּכָּה, (מט) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּמִצְטָרֵף (נ) וְיֵשׁ חוֹלְקִין. כְּשֶׁיֵּשׁ תִּשְׁעָה בְּמָקוֹם אֶחָד, וְאֶחָד אַחַר הַוִּילוֹן שֶׁפּוֹרְסִין לִצְנִיעוּת, מִצְטָרְפִין, וְדַוְקָא אִם פָּרְשׁוּ לִצְנִיעוּת בְּעָלְמָא,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לט) פָּשׁוּט: **י** (מ) לְבוּשׁ: (מא) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דיני קדיש בעשרה ס"ד): (מג) בַּ"ח (שו"ת סי' קמה) אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם): **יא** (מג) דִּבְמַעֲשֶׂה דְּעָכָן הָיָה חִלּוּל שַׁבָּת שֶׁחַיָּב סְקִילָה, כִּדְפֵרֵשׁ רַשִׁ"י בִּיהוֹשֻׁעַ (ז כה): (מד) מָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק יג) מִפְּאֵר הַדּוֹר (סי' עא): (מה) מִפְּאֵר הַדּוֹר (שם): **יג** (מו) מִלְּקַמָּן סָעִיף ט"ז: (מז) פְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק טו): (מח) עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד"ה וקצתן בעזרה): (מט) מַהֲרִיקַ"ש (ערך לחם סי"ח), וְהַפְּרִי מְגָדִים (א"א ס"ק יב) מְצַדֵּד גַּם כֵּן כְּמוֹתוֹ: (נ) פְּרִי חָדָשׁ:

ליקוטי דברי הרב: א] ראה בשו"ע הרב (סי' קצט ס"ב) לענין ברכת המזון שצדוקי מזמנין עליו אם חבר הוא. **ב]** ובשו"ע הרב (סט"ז) כתב שמצטרף ברואים. **ג]** ראה בשו"ע הרב (סי' רעג ס"ד).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

[ת]דְּהַיְנוּ כְּשֶׁסּוֹגֵר הַדֶּלֶת מִמְּקוֹם (נ) (שָׁפָה) (יד) [יד] פְּנִימִית (נא) * שֶׁל עִבְרִי הַדֶּלֶת * וְלַחוּץ, כְּלַחוּץ: **יד** [א]מִי שֶׁעוֹמֵד אֲחוֹרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת וּבֵינֵיהֶם חַלּוֹן, אֲפִלּוּ גָּבְהוֹ כַּמָּה קוֹמוֹת, אֲפִלּוּ אֵינוֹ רָחֹב אַרְבָּעָה, וּמֵרָאֶה לָהֶם פָּנָיו מִשָּׁם, (נב) מִצְטָרֵף עִמָּהֶם לַעֲשָׂרָה. הָגֵהּ: (נג) בְּגִין וַעֲלִיּוֹת אֵינָן בְּכְלָל (טו) [טו] בַּיִת, וְהָעוֹמֵד עֲלֵיהֶם אֵינוֹ מִצְטָרֵף (רבינו ירוחם נתיב ג׳ חלק ז׳): **טו** [ב]אִם מִקְצָתָן בְּפָנִים וּמִקְצָתָן בַּחוּץ וְשִׁלְיַחַ צִבּוּר תּוֹךְ הַפֶּתַח, (נד) הוּא מִצְטָרֵף: **טז** [ג]חֲצַר קְטַנָּה שֶׁנִּפְרְצָה בְּמִלּוֹאָהּ לְגְדוֹלָה, דְּהַיְנוּ שֶׁנִּפְרְצָה קְטַנָּה בְּמָקוֹם חִבּוּרָהּ לַגְּדוֹלָה וְנָפַל כָּל אוֹתוֹ כֹּתֶל שֶׁהָיָה מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם, וּבַגְּדוֹלָה נִשְׁאֲרָה מִשְּׁאֵרִית כֹּתֶל זֶה שֶׁנָּפַל פְּסָיִם (פְּרוּשׂ מְעַט כֹּתֶל יָשָׁר וְשָׁוֶה) מִכָּאן וּמִכָּאן, הַגְּדוֹלָה כְּמַפְסֶקֶת מִן הַקְּטַנָּה, [ד]וְאֵין הַקְּטַנָּה מַפְלֶגֶת מִן הַגְּדוֹלָה אֶלָּא הֲרֵי הִיא כְּקֶרֶן זָוִית שָׁלָה. לְפִיכָךְ אִם (נה) תִּשְׁעָה בַּגְּדוֹלָה וְאֶחָד בַּקְּטַנָּה מִצְטָרְפִין, שֶׁהַקְּטַנָּה נִגְרֶרֶת אַחַר הַגְּדוֹלָה וַהֲרֵי הִיא כְּאִלּוּ הִיא בְּתוֹךְ הַגְּדוֹלָה, כֵּיוָן שֶׁהָרֹב בַּגְּדוֹלָה, אֲבָל אִם הָיוּ תִּשְׁעָה בַּקְּטַנָּה וְאֶחָד בַּגְּדוֹלָה [ה]אוֹ חֲמִשָּׁה בָּזוֹ וַחֲמִשָּׁה בָּזוֹ, אֵין מִצְטָרְפִין: **יז** [ה]הָיָה שְׁלִיַּחַ צִבּוּר בַּגְּדוֹלָה וְצִבּוּר בַּקְּטַנָּה (נו) אֵינוֹ מוֹצִיאָן יְדֵי חוֹבָתָן, שֶׁהוּא נִגְרָר אַחֲרֵיהֶם. אֲבָל אִם הָיָה שְׁלִיַּחַ צִבּוּר בַּגְּדוֹלָה וְצִבּוּר בַּקְּטַנָּה, (נו) אֵינוֹ מוֹצִיאָן יְדֵי חוֹבָתָן,

ת שם בפרוש רש״י ורבנו ירוחם (נתיב ג ח״י). א טפר ארחות חיים (הובא בכ״י ד״ה תען תו) בשם רב האי גאון. ב טור בשם אביו הרא״ש. ג צירופין צ״ב (ע״כ). ד תוספות (ד״ה תשעה) והרא״ש שם (פ״ס סי׳ כ). ה שם בגמרא.

בֵּאוּר הַיטֵב

כְּשִׁשׁ תִּשְׁעָה בְּמָקוֹם אֶחָד, וְאֶחָד אַחַר הַוִּילּוֹן שְׁפוּרְסִין לְצָנִיעוּת, מִצְטָרְפִין. מַהֲרִ״ךְ ש״ם (שם ס״ט). וְכָתַב הַפְּרִי חָדָשׁ וּמִיהוּ מִסְתַּבְּרָא דְּדַוְקָא שֶׁפָּרְשׂוּ לְצָנִיעוּת בְּעָלְמָא אֲבָל אִי אֵיכָא תְּפִלִּין אוֹ סֵפֶר תּוֹרָה וּפָרְשׂוּ סָדִין כִּי הֵיכִי דְּלָהֲוֵי מְחִצָּה לְשַׁפֵּשׁ מִשָּׁתָּ, הֲוֵי נְמִי מְחִצָּה לְצָרוּף עֲשָׂרָה, וְלֹא מִצְטָרְפִי. פרוש, דְּמָקוֹם מְגוּרַת הַדֶּלֶת הֲוֵי כְּלַחוּץ. וּבְסֵפֶר תַּגְיָא (סי׳ ד) פֶּסֶק דְּהֲוֵי כִּלְפָנִים, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא). [וּבְסֵפֶר אֲבָן הָעוֹזֵר שֶׁפָּסַק גַּם כֵּן בְּפִשִׁיטוּת דְּהֵיכָא דְּהַמְּעוּט עוֹמְדִים תּוֹךְ הַפֶּתַח מִצְטָרְפִים לַעֲשָׂרָה, דְּלֹא גָּרַע מֵחֲצַר קְטַנָּה שֶׁנִּפְרְצָה לִגְדוֹלָה הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ט״ז, וְכֵן מַשְׁמַע מִבַּאוּר הַגְּרָ״א: (נא) שֶׁל עִבְרִי הַדֶּלֶת. [ג]עַיֵּן בֵּיד אֶפְרַיִם שֶׁכָּתַב דִּבְחַלַּל הַפֶּתַח לָבַד מִמְּקוֹם הַדֶּלֶת, כְּגוֹן הֵיכָא שֶׁהַדֶּלֶת קְבוּעַ לְחוּץ וּמִמְּקוֹם הַדֶּלֶת וְלִפְנִים יֵשׁ עוֹד חֲלָל בְּתוֹךְ עִבְרִי הַפֶּתַח, לְכַלֵּי עַלְמָא הֲוֵי כִּלְפָנִים, וְיֵשׁ לְסָמְךְ עַל זֶה [דְּאַף דְּבְפְרִי מְגַדִּים (שם ס״ק יא) מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ דְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ג ח״י) סוֹבֵר גַּם בָּזֶה דְּהֲוֵי כְּלַחוּץ, עַל כָּל פָּנִים הָלֹא בְּלָאו הָכִי הַרְבֵּה חוֹלְקִין עַל רַבֵּנוּ יְרוּחָם וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן נ׳, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה של עובין)]: **יד** (נב) מִצְטָרֵף עִמָּהֶם. דְּאַף דְּיֵשׁ הֶפְסֵק מְחִיצָה בֵּינֵיהֶם, (פ) [ד]כֵּיוָן דְּמַרְאֶה לָהֶם פָּנָיו דּוֹמֶה לְמֵאי שֶׁמְּבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן קצ״ה (ס״א) לְעִנְיַן זִמּוּן, דְּאִם מְקַצָּתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ דְּמִצְטָרְפִין, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה פָּשׁוּט, הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרַת נָשִׁים וּבְמְחִיצָה הַמַּפְסֶקֶת יֵשׁ חָלוֹן, וּמַרְאֶה לָהֶם פָּנָיו מִשָּׁם, מִצְטָרְפִי לַעֲשָׂרָה, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאִם יֵשׁ בְּלִבָּם לַעֲשָׂרָה, נִחְשָׁב תְּפִלָּה בְּצִבּוּר עַל יְדֵי זֶה. וְאַף עַל פִּי כֵן יוֹתֵר טוֹב (נג) אִם בְּנָקֵל הוּא לוֹ לֵירֵד לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁיֵּרֵד. (נג) [ה]יֵשׁ מֵהָאַחֲרוֹנִים שֶׁחוֹלְקִין עַל עִקַּר הַדִּין וְסוֹבְרִין דְּעִנְיָנֵנוּ אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְזִמּוּן: **(נג) בְּגִין וַעֲלִיּוֹת.** בְּכָהֲאי גַּוְנָא (מד) שֶׁאֵין רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ, רְבוּתָא הָיָה לוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ חֲלוֹנוֹת וְרְחֻבוֹת וּנְמוּכוֹת כָּל שֶׁאֵינָן שָׁווֹת לְקַרְקַע בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְאַף אִם הוּא עוֹמֵד בְּתוֹכָם אֵינוֹ מִצְטָרֵף. **טו** (נד) **הוּא מִצְטָרֵף.** [ו]הֵיכִין שֶׁהוּא שְׁלִיַּחַ צִבּוּר כָּל אֶחָד נוֹתֵן דַּעְתּוֹ עָלָיו וְהוּא מְחַבְּרָן יַחַד, וְכָל שֶׁכֵּן (נה) אִם תִּשְׁעָה מִבִּפְנִים וְהוּא תּוֹךְ הַפֶּתַח דְּהוּא מִצְטָרֵף לָהֶם, וְהַהִיא דְּסָעִיף י״ז שְׁאנִי, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא בָּחֲצַר הַגְּדוֹלָה הֲרֵי הוּא מֻפְלָג מֵהַצִּבּוּר. וּבְאָדָם אַחֵר שֶׁאֵינוֹ שְׁלִיַּחַ צִבּוּר, אֲפִלּוּ הוּא לִבּוֹ עַל מִפְתַּן הַבַּיִת אֵינוֹ מִצְטָרֵף עִמָּהֶם כְּדִלְעֵיל בְּסָעִיף י״ג. (ט) וְכָל זֶה דַּוְקָא בְּשֶׁאֵינָן רוֹאִין אֵלּוּ לְאֵלּוּ, אֲבָל אִם מְקַצָּתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ, בְּכָל גַּוְנֵי מִצְטָרְפִי לְהַדָּדֵי. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ח סָעִיף קָטָן נ״ז: **טז** (נה) **תִּשְׁעָה בַּגְּדוֹלָה.** הַכְּלָל, (מ) דְּהַגְּדוֹלָה אִי אִפְשָׁר לָהּ לְמִשְׁתֵּי אַחַר הַקְּטַנָּה, לְפִי שֶׁהִיא כְּמַפְלֶגֶת, וְגַם הַצִּבּוּר דַּחֲשִׁיבֵי אִי אִפְשָׁר לָהֶם לְמִשְׁתֵּי אַחַר הַיְחִיד, וַאֲפִלּוּ חֲמִשָּׁה אַחַר חֲמִשָּׁה אִי אִפְשָׁר לָהֶם לְמִשְׁתֵּי, רַק הַיְחִיד נִמְשָׁךְ אַחַר הַצִּבּוּר, מִשּׁוּם הָכִי אִי אִפְשָׁר שֶׁיִּצְטָרְפוּ אֶלָּא אִם כֵּן הַיְחִיד בְּקְטַנָּה וְהַצִּבּוּר בַּגְּדוֹלָה: **יז** (נו) **אֵינוֹ מוֹצִיאָן.** (נמ) וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה עֲשָׂרָה בַּקְּטַנָּה אֵין הוּא מוֹצִיאָן יְדֵי חוֹבָתָן, וַאֲפִלּוּ הָאִידָּנָא דְּכֻלָּן בְּקִיאִין, מִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹ לוֹמַר קַדִּישׁ וּקְדֻשָּׁה שָׁם, כֵּיוָן שֶׁבַּמָּקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד אֵין שָׁם מְנַיָן, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ מְנַיָן בִּמְקוֹם הַשְּׁלִיַּחַ צִבּוּר, וַדַּאי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בִּירוּדָה דֶּגֶה סִימָן ש״ו בְּט״ז (סק״ח) וּכְבָנְקָת הַגְּדוֹלָה שָׁם: **יג** (יד) **פְּנִימִית.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן (בְּרֵכִי יוֹסֵף) (מְחַזִּיק בְּרָכָה) (סק״ב) כָּתַב בְּשֵׁם מַלְכֵּי בְּקֶדֶשׁ (סוף סס״ד בהכנסת) מִי שֶׁבָּיְתוֹ אַחוֹרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת וּכְיוֹצְאִים חַלּוֹן קָטָן שֶׁשּׁוֹמֵעַ מִשָּׁם כָּל מַה שֶׁאוֹמְרִים, מִי שֶׁבְּיָתוֹ מִתְחַפֵּלֵל שָׁם חָשִׁיב כְּמִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר: **יד** (טו) **בַּיִת.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וְכָתַב בְּשִׁעוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ח) עֲלִיּוֹת שֶׁאֵינָם קְטוּרוֹת בְּכֹתֶל גְּמוּר אֶלָּא בְּלוּנְקָאוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה, וְלִמְשָׁה יֵשׁ חֲצִי גְּדוֹלָה שְׁפוּנִים אֵלּוּ עֲלִיּוֹת וְרוֹאִין זֶה אֶת זֶה, אֵין מִצְטָרְפִין, וְהַבִּיאוּ הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״כ יב). וּבְמָשָׁה יוֹסֵף חֵלֶק ב׳ (אורח״ח) סִימָן י״ג כָּתַב דִּמְצְטָרְפִין, וְכֵן עָשָׂא דְּבַר. וּבְמִלְּבִי בְּקֶדֶשׁ (שם) דָּחָה דְּבָרִיו, וּבְכִסֵּחוּיַּר בְּרָכָה (סק״ח) מַשְׁמַע דְּמִסְתְּפֵק גַּם כֵּן לְהַשְׁיַּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה, וְכָתַב שֵׁכֵן כָּתַב בְּשׁוּת״ת זֶרַע אֶמֶת (סי׳ י) עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם כָּתַב שֶׁאִם הָעוֹמְדִים שָׁם בַּעֲלִיּוֹת אוֹ בְּזִוּוּת נָשִׁים אֵינוֹ בְּקֶבֶל לֵירֵד לְמִטָּה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּמִשְׁתַּדְּלִים לְהַרְאוֹת לָהֶם פָּנֵיהֶם מִלְּמַעְלָה יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהַקֵּל.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲבָל אִי אֵיכָא תְּפִלִּין אוֹ סֵפֶר תּוֹרָה, וּפָרְשׂוּ סָדִין כִּי הֵיכִי דְּלָהֲוֵי מְחִיצָה לְשַׁמֵּשׁ מִשָּׁתָּ, הֲוֵי נְמִי מְחִיצָה לְצָרוּף עֲשָׂרָה וְלֹא מִצְטָרְפִי [פְּרִי חָדָשׁ], וּפְרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יב) מְצַדֵּד דְּבְכָל גַּוְנֵי מִצְטָרְפִי: **(נ) שָׂפָה פְּנִימִית.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמָקוֹם סְגִירַת הַדֶּלֶת הֲוֵי כְּלַחוּץ, אַף שֶׁעֲכְשָׁו הַיְינוּ הַפֶּתַח פְּתוּחַ. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) שֶׁכָּתַב שֶׁיֵּשׁ שֶׁחוֹלְקִין עַל זֶה, וּמַכְרִיעַ כְּמוֹתָם [א]דְּמָקוֹם זֶה הֲוֵי כִּלְפָנִים. וְעַיֵּן בְּסֶפֶר אֲבָן הָעוֹזֵר שֶׁפָּסַק גַּם כֵּן בְּפִשִׁיטוּת דְּהֵיכָא דְּהַמְּעוּט עוֹמְדִים תּוֹךְ הַפֶּתַח מִצְטָרְפִים לַעֲשָׂרָה, דְּלֹא גָּרַע מֵחֲצַר קְטַנָּה שֶׁנִּפְרְצָה לִגְדוֹלָה הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ט״ז, וְכֵן מַשְׁמַע מִבַּאוּר הַגְּרָ״א: **(נא) שֶׁל עִבְרִי הַדֶּלֶת.** [ב]עַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם שֶׁכָּתַב דִּבְחַלַּל הַפֶּתַח לָבַד מִמְּקוֹם הַדֶּלֶת, כְּגוֹן הֵיכָא שֶׁהַדֶּלֶת קְבוּעַ לְחוּץ וּמִמְּקוֹם הַדֶּלֶת וְלִפְנִים יֵשׁ עוֹד חֲלָל בְּתוֹךְ עִבְרִי הַפֶּתַח, לְכַלֵּי עַלְמָא הֲוֵי כִּלְפָנִים, וְיֵשׁ לְסָמְךְ עַל זֶה [דְּאַף דְּבְפְרִי מְגַדִּים (שם ס״ק יא) מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ דְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ג ח״י) סוֹבֵר גַּם בָּזֶה דְּהֲוֵי כְּלַחוּץ, עַל כָּל פָּנִים הָלֹא בְּלָאו הָכִי הַרְבֵּה חוֹלְקִין עַל רַבֵּנוּ יְרוּחָם וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן נ׳, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה של עובין)]: **יד (נב) מִצְטָרֵף עִמָּהֶם.** דְּאַף דְּיֵשׁ הֶפְסֵק מְחִיצָה בֵּינֵיהֶם, (פ) [ג]כֵּיוָן דְּמַרְאֶה לָהֶם פָּנָיו דּוֹמֶה לְמֵאי שֶׁמְּבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן קצ״ה (ס״א) לְעִנְיַן זִמּוּן, דְּאִם מְקַצָּתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ דְּמִצְטָרְפִין, וְאִם כֵּן לְפִי זֶה פָּשׁוּט, הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרַת נָשִׁים וּבְמְחִיצָה הַמַּפְסֶקֶת יֵשׁ חָלוֹן, וּמַרְאֶה לָהֶם פָּנָיו מִשָּׁם, מִצְטָרְפִי לַעֲשָׂרָה, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאִם יֵשׁ בְּלִבָּם לַעֲשָׂרָה, נִחְשָׁב תְּפִלָּה בְּצִבּוּר עַל יְדֵי זֶה. וְאַף עַל פִּי כֵן יוֹתֵר טוֹב (נג) אִם בְּנָקֵל הוּא לוֹ לֵירֵד לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁיֵּרֵד. (נג) [ד]יֵשׁ מֵהָאַחֲרוֹנִים שֶׁחוֹלְקִין עַל עִקַּר הַדִּין וְסוֹבְרִין דְּעִנְיָנֵנוּ אֵינוֹ דּוֹמֶה כְּלָל לְזִמּוּן: **(נג) בְּגִין וַעֲלִיּוֹת.** בְּכָהֲאי גַּוְנָא (מד) שֶׁאֵין רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ, רְבוּתָא הָיָה לוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ חֲלוֹנוֹת וְרְחֻבוֹת וּנְמוּכוֹת כָּל שֶׁאֵינָן שָׁווֹת לְקַרְקַע בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְאַף אִם הוּא עוֹמֵד בְּתוֹכָם אֵינוֹ מִצְטָרֵף. **טו (נד) הוּא מִצְטָרֵף.** [ה]הֵיכִין שֶׁהוּא שְׁלִיַּחַ צִבּוּר כָּל אֶחָד נוֹתֵן דַּעְתּוֹ עָלָיו וְהוּא מְחַבְּרָן יַחַד, וְכָל שֶׁכֵּן (נה) אִם תִּשְׁעָה מִבִּפְנִים וְהוּא תּוֹךְ הַפֶּתַח דְּהוּא מִצְטָרֵף לָהֶם, וְהַהִיא דְּסָעִיף י״ז שְׁאנִי, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא בָּחֲצַר הַגְּדוֹלָה הֲרֵי הוּא מֻפְלָג מֵהַצִּבּוּר. וּבְאָדָם אַחֵר שֶׁאֵינוֹ שְׁלִיַּחַ צִבּוּר, אֲפִלּוּ הוּא לִבּוֹ עַל מִפְתַּן הַבַּיִת אֵינוֹ מִצְטָרֵף עִמָּהֶם כְּדִלְעֵיל בְּסָעִיף י״ג. (ט) וְכָל זֶה דַּוְקָא בְּשֶׁאֵינָן רוֹאִין אֵלּוּ לְאֵלּוּ, אֲבָל אִם מְקַצָּתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ, בְּכָל גַּוְנֵי מִצְטָרְפִי לְהַדָּדֵי. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ח סָעִיף קָטָן נ״ז: **טז (נה) תִּשְׁעָה בַּגְּדוֹלָה.** (מ) דְּהַגְּדוֹלָה אִי אִפְשָׁר לָהּ לְמִשְׁתֵּי אַחַר הַקְּטַנָּה, לְפִי שֶׁהִיא כְּמַפְלֶגֶת, וְגַם הַצִּבּוּר דַּחֲשִׁיבֵי אִי אִפְשָׁר לָהֶם לְמִשְׁתֵּי אַחַר חֲמִשָּׁה אַחַר חֲמִשָּׁה אִי אִפְשָׁר לָהֶם לְמִשְׁתֵּי, רַק הַיְחִיד נִמְשָׁךְ אַחַר הַצִּבּוּר, מִשּׁוּם הָכִי אִי אִפְשָׁר שֶׁיִּצְטָרְפוּ אֶלָּא אִם כֵּן הַיְחִיד בְּקְטַנָּה וְהַצִּבּוּר בַּגְּדוֹלָה: **יז (נו) אֵינוֹ מוֹצִיאָן.** (נמ) וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה עֲשָׂרָה בַּקְּטַנָּה אֵין הוּא מוֹצִיאָן יְדֵי חוֹבָתָן, וַאֲפִלּוּ הָאִידָּנָא דְּכֻלָּן בְּקִיאִין, מִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹ לוֹמַר קַדִּישׁ וּקְדֻשָּׁה שָׁם, כֵּיוָן שֶׁבַּמָּקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד אֵין שָׁם מְנַיָן, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ מְנַיָן בִּמְקוֹם הַשְּׁלִיַּחַ צִבּוּר, וַדַּאי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יד (נמ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) וְהַגְּרָ״א: **(נג)** שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה (ס״ק טו): **(נג)** עַיֵּן בְּתְשׁוּבַת מַשְׁקְפוֹת יַעֲקֹב (סי׳ צה), וְכֵן הַגְּרָ״א (סעיף יט) בְּסָעִיף קָטָן ל״א כָּתַב דְּיֵשׁ לְדַחוֹת כָּל הָרְאָיוֹת, וּבָאֲמֶת הָרַשְׁבָּ״א (תשוי ח״א סי׳ צז) גּוּפָא לֹא כָּתַב דְּדוֹמֶה לְזִמּוּן רַק בְּדֶרֶךְ אֶפְשָׁר, [ז]עַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל ל סי״א) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ולהתן): **(מד)** פְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק יב): **טו (מה)** פְּרִישָׁה (סק״ו) וְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר, דְּלֹא כְּפְרִי מְגַדִּים (שם): **(ט)** מִפְּרִי מְגַדִּים (שם): **טז (מ)** לִבּוּשֵׁי שְׂרָד: **יז (מה)** פְּרִי מְגַדִּים (שם ס״ק יג):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֲרִב: א) ובשו״ע הרב (סט״ו) כתב: ואפילו העומדים על האסקופה בתוך הפתח מן האגף ולחוץ, דהיינו כשסוגר הדלת ממקום שפה הפנימית של עובי הדלת ולחוץ כלחוץ, שהדלת מבדלת בין פנים לחוץ ואף על פי שהיא פתוחה הרי מקומה כלחוץ. **ב)** ובשו״ע הרב (סט״ו בסוגריים) חילק אם הדלת נפתחת לצד פנים או לצד חוץ, וכתב: ולא מקום עוביה בלבד אלא כל מקום חפיפתה שהיא חופפת על האסקופה עד מקום שהיא נוקשת בו, כגון שהדלת קבועה באמצע עובי האסקופה וסובבת על צירה מצד פנים לצד חוץ עד כנגד הציר, הרי כל עובי האסקופה משפה הפנימית עד מקום הנקישה שהוא כנגד הציר הכל כלחוץ. **ג)** עיין לעיל ס״ק מ״ח. **ד)** ובשו״ע הרב (ס״ז) כתב הטעם שמצטרפים: מפני שהוא רואה אלו ואלו וה״ז כאילו מקצת העומדים בחוץ נראים למקצת העומדים בפנים שהם מצטרפים. **ה)** כתב בשו״ע הרב (ס״כ בסוגריים): וכל זה כשנכנסים כתלי אורך הקטנה לתוך הגדולה ומופלגים שם ג׳ טפחים מכותלי אורך הגדולה שאל״כ גם הקטנה היא כמופלגת מן הגדולה ע״י פסי הגדולה משום נראה בחוץ ושוה מבפנים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah